

TEKNOLOGIYA FANINI O'QITISHDAGI ASOSIY
DOLZARB MUAMMOLARI

Uljon Xodiyeva Tirkashevna

*Qashqadaryo viloyati Yakkabog' tumani
54- maktabning texnologiya fani o'qituvchisi*

Annotatsiya. Ushbu maqola texnologiya fanini o'qitishda duch keladigan ko'p qirrali muammolarga bag'ishlangan. U texnologiya fanlari ta'limining hozirgi manzarasini o'rganadi, asosiy to'siqlarni aniqlaydi va potentsial echimlar haqida tushuncha beradi. Mavjud adabiyotlar va ta'lim tadqiqotlariga asoslanib, ushbu tadqiqot o'qituvchilar va talabalar duch keladigan qiyinchiliklarni har tomonlama tahlil qilishga qaratilgan bo'lib, natijada texnologiya fanini o'qitish samaradorligini oshirish strategiyasini taklif qiladi.

Kalit so'zlar: texnologiya fanlari ta'limi, qiyinchiliklar, o'qitish usullari, o'quv dasturlarini loyihalash, fanlararo yondashuv

Bugungi jadal rivojlanayotgan dunyoda texnologiya jamiyatning turli qirralarini shakllantirishda tobora ajralmas rol o'ynaydi. Binobarin, texnologiya fanlari ta'limining ahamiyatini oshirib bo'lmaydi. Biroq, uning ahamiyatiga qaramay, texnologiya fanini o'qitish ko'plab qiyinchiliklarga duch keladi. Ushbu maqola ushbu muammolarni o'rganishga, murakkabliklarga oydinlik kiritishga va takomillashtirish strategiyasini taklif qilishga qaratilgan.

Mavjud adabiyotlarni batafsil ko'rib chiqish texnologiya fanlari ta'limidagi bir qancha asosiy muammolarni ochib beradi. Muhim masalalardan biri bu tegishli o'quv materiallari va pedagogik yondashuvlarni ishlab chiqishdan ustun bo'lgan texnologik taraqqiyotning tez sur'atlaridir. Bundan tashqari, texnologiya fanining fanlararo tabiati o'quv dasturlarini ishlab chiqish va amalga oshirishda qiyinchiliklarni keltirib chiqaradi. Bundan tashqari, resurslar va texnologiya infratuzilmasiga cheklangan kirish ta'lim imkoniyatlaridagi farqlarni yanada kuchaytiradi.

Texnologiya fanlari ta'limidagi muammolarni o'rganish uchun ushbu tadqiqot keng qamrovli adabiyotlarni ko'rib chiqish metodologiyasidan foydalangan. Umumiy mavzular va takrorlanadigan masalalarni aniqlash uchun ekspertlar tomonidan ko'rib chiqilgan jurnallar, akademik nashrlar va o'quv hisobotlari tahlil qilindi. Ko'rib chiqish jarayoni mavzu haqida yaxlit tushunchaga ega bo'lish uchun turli manbalardan ma'lumotlarni sintez qilishni o'z ichiga olgan.

Texnologiya fanini o'qitishda ko'pincha o'quv dasturlarini ishlab chiqishdan pedagogik yondashuvlar va manbalarga qadar bir nechta dolzarb muammolar paydo bo'ladi. Bu erda asosiy muammolardan ba'zilari:

•Tez texnologik o'zgarishlar: texnologiya tez sur'atlar bilan rivojlanadi va o'quv materiallari tezda eskirishi mumkin. O'quv dasturini dolzarb va Real texnologik yutuqlarga mos ravishda saqlash o'qituvchilar uchun doimiy muammo hisoblanadi.

•Resurslarga kirish: kompyuterlar, dasturiy ta'minot va yuqori tezlikdagi internet kabi texnologik manbalarga kirish maktablar va mintaqalar o'rtasida juda farq qilishi mumkin. Barcha o'quvchilar uchun ushbu manbalarga adolatli kirishni ta'minlash juda muhim, ammo ko'pincha erishish qiyin.

•Boshqa Fanlar bilan integratsiya: texnologiya tabiatan fanlararo, lekin uni fan, matematika va muhandislik kabi boshqa fanlar bilan samarali integratsiya qilish qiyin bo'lishi mumkin. O'qituvchilar mazmunli aloqalarni topish va darslararo dars rejalarini ishlab chiqish uchun kurashishlari mumkin.

•Raqamli savodxonlik kamchiliklari: ko'pgina talabalar navigatsiya qilish va texnologiyadan samarali foydalanish uchun zarur bo'lgan asosiy raqamli savodxonlik ko'nikmalariga ega emaslar. Ushbu bo'shliqlarni bartaraf etish maqsadli ko'rsatma va yordamni talab qiladi, bu har doim ham mavjud bo'lmasligi mumkin.

•O'qituvchilarni tayyorlash va malakasini oshirish: texnologiya fani nisbatan yangi va tez rivojlanayotgan sohadir va ko'plab o'qituvchilar uni samarali o'qitish uchun zarur tayyorgarlik yoki tajribaga ega bo'lmasligi mumkin. O'qituvchilar uchun doimiy ravishda malaka oshirish imkoniyatlarini taqdim etish sohadagi o'zgarishlar bilan hamnafas bo'lish uchun juda muhimdir.

•Baholash va baholash: an'anaviy baholash usullari o'quvchilarning texnologiya tushunchalari va ko'nikmalarini tushunishlarini aniq o'lchamasligi mumkin. Texnologiya fanlari ta'limi maqsadlariga mos keladigan samarali baholash vositalarini ishlab chiqish qiyin bo'lishi mumkin.

•Axloqiy va ijtimoiy ta'sirlar: texnologiya o'quvchilar tushinishi va harakat qilishi kerak bo'lgan murakkab axloqiy va ijtimoiy muammolarni ko'taradi. O'quvchilarni texnologiyaning jamiyatga ta'sirini tanqidiy baholashga va axloqiy ta'sirlarni ko'rib chiqishga o'rgatish juda muhim, ammo o'quv dasturiga qo'shilish qiyin bo'lishi mumkin.

•Jins va xilma-xillik: ko'pincha texnologiya bilan bog'liq sohalarda xilma-xillik etishmaydi, ayniqsa ayollar va kam vakili bo'lgan ozchiliklar kam. Texnologiya fanlari ta'limida xilma-xillik va inklyuzivlikni rag'batlantirish barcha o'quvchilarning ishtirok etishi va muvaffaqiyat qozonishi uchun imkoniyat yaratib, stereotiplar va noaniqliklarni hal qilishni talab qiladi.

Ushbu muammolarni hal qilish texnologiya fanlari ta'limi o'quvchilarni 21-asr ishchi kuchi va jamiyat talablariga tayyorlashini ta'minlash uchun o'qituvchilar, siyosatchilar, sanoat manfaatdor tomonlari va keng jamoatchilik o'rtasida hamkorlikni talab qiladi.

Belgilangan muammolar texnologiya fanlari bo'yicha ta'limni rivojlantirish uchun

ko'p qirrali yondashuv zarurligini ta'kidlaydi. Birinchidan, so'nggi texnologik tendentsiyalarga mos kelishini ta'minlash uchun o'quv dasturlarini qayta ko'rib chiqish va ishlab chiqish zarurati mavjud. Bundan tashqari, o'qituvchilar texnologiya va matematika, fan va muhandislik kabi boshqa sohalar o'rtasidagi aloqalarni ta'kidlab, o'qitishda fanlararo yondashuvni qo'llashlari kerak. Texnologiya manbalariga kirishda nomutanosibliklarni bartaraf etish siyosatchilar, ta'lim muassasalari va jamoat manfaatdor tomonlarining birgalikdagi sa'y-harakatlarini talab qiladi. Bundan tashqari, o'qituvchilarni tayyorlash va malakasini oshirish dasturlariga sarmoya kiritish o'qituvchilarni texnologiya fanini samarali o'qitish uchun zarur ko'nikma va bilimlar bilan jihozlash uchun juda muhimdir.

Xulosa va takliflar:

Xulosa qilib aytganda, texnologiya fanini o'qitish o'quv dasturini ishlab chiqishdan resurslarga kirishgacha bo'lgan ko'plab muammolarga duch keladi. Biroq, o'qitishning innovatsion usullarini qo'llash, fanlararo hamkorlikni rivojlantirish va o'qituvchilarni tayyorlashga sarmoya kiritish orqali ushbu muammolarni samarali hal qilish mumkin. Siyosatchilar, o'qituvchilar va manfaatdor tomonlar texnologiya fanlari bo'yicha ta'limga ustuvor ahamiyat berish va barcha talabalar ushbu muhim sohada sifatli ta'lim olish imkoniyatlaridan foydalanishlari uchun birgalikda ishlashlari kerak.

Texnologiya fanlari ta'limidagi kelajakdagi tadqiqotlar turli xil o'qitish strategiyalarining samaradorligini baholashga, o'quv dasturlarini loyihalashda innovatsion yondashuvlarni o'rganishga va texnologiya integratsiyasining o'quvchilarning ta'lim natijalariga ta'sirini baholashga qaratilishi kerak. Bundan tashqari, texnologiya fanlari ta'limining talabalarning akademik va martaba traektoriyalariga uzoq muddatli ta'sirini o'rganish uchun bo'ylama tadqiqotlar zarur.

Adabiyotlar.

1. Xudoyberdiyev E.N., Ochilov Sh.B., Halilov E.N. Bo'lajak fizika o'qituvchilari kompetensiyasini oshirishning asosiy omillari//J. Fizika, matematika va informatika. T.: –2018. –№4. –B. 85-93.
2. Sharipov Sh.S., Qo'ysinov O.A., Abdullayeva Q. Texnologiya: Umumiy o'rta ta'lim maktablarining 6-sinfi uchun//–Darslik. – T.: “Sharq”, 2017.-240 b.
3. Turdiqulov E.O., Musayeva M.E., Norboyev A. G., Ochilov Sh.B., O'quvchilarga ijtimoiy ekologiyadan ta'lim berish texnologiyalari // Metodik qo'llanma. –T.: O'zPFITI, –2014. –160 b.
4. Eshniyozov O.E., Bobomirzayev P.X., Bobokulov Z.R., Ochilov Sh.B. «Qishloq xo'jaligi ishlarini tashkil etish texnologiyasi» fanidan amaliy mash-g'ulotlar va laboratoriya ishlari// O'quv qo'llanma. S.: SamDU, 2021. 252 b.
5. Qahhorov S.Q., Raxmatov I.I. Elektrotexnika va radiotexnikadan laboratoriya ishlari // Metodik qo'llanma. T.: 2003. 138 b